

શ્રી ગણેશાય નમઃ

પ્રવીણ-સાગર

નાટકનાં ગાયનો.

રચનાર

કવિ ખીમજી વસાણી ભટ્ટ ખગસરાવાળા.

છપાવનાર પ્રસિદ્ધ કરનાર

શ્રી વાંકાનેર નૃસિંહ નૌતમ નાટક સમાજ

વેચાણા લેનાર

વિદુલદાસ હેમજીભાઈ ભાવનગરવાળા એન્ડ કો.

શ્રી વિજય નૌતમ નાટક સમાજના માલીક

મુ. કરાચી.

પ્રથમ સ્વામિત્વના સર્વ હકક પ્રસિદ્ધ કરનારને સ્થાપીત છે.

હિતેન્દ્ર પ્રેમના હરિલાલ વાલજી 'ગર છા'યુ, - કરાચી.

આવૃત્તિ બીજી

પ્રત ૧૦૦૦

સંવત ૧૯૭૩

સને ૧૯૧૭

કીંમત ૦—૨—૦

નામદાર મુંબઈ સરકારની

ગવર્નમેન્ટ લેબોરેટરીમાં વિદ્વાન સરકારી ડાક્ટરે અમારી બનાવેલી બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસની ગોળીઓ એનાલાઇઝ કરીને તેમાં કોઇ પણ જાતની તુકશાનકારક સીજ નથી એવું સરટીફિકેટ આપેલ છે. અને એ ઉમદા રજવાડી દવા અકરીર હોવાથીજ વિલાયતમાં પાસ થએલા મોટા ડાક્ટરો, રાજા મહારાજાઓ, નવાબો તથા દેશી અને ઇંગ્લેન્ડ ગ્રંથસ્થો અને મોટા સરકારી અમલદારોમાં પણ બહુ વખણાય છે.

બાદશાહી યાકુતી.

અનંગ વિલાસ

ગમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત ફાટી લાવે છે. પુરુષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી યાકુતી વીર્યવિકારના તમામ બ્યાધી મટાડે છે. અને વિર્ય વૃદ્ધ બનાવી ખર્ચ પુરુષાતન આપે છે. ખરી મરદાઇ આપનાર અને નબળા માણસને પણ જુવાનની માફક બેરાવર બનાવનાર. આ દવાનો લાભ લેવા અમારી ખાસ લક્ષ મળ્યું છે. આ દવા વાપરવામાં દેશમાં પણ જાતની પરેડની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ટપી એકના રૂપિયા દલા.

બાદશાહી યુનાની લેપ

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે; અને તે નસોને પુરતી તાકાત આપે છે. ખર્ચ પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ કૃતેહમંદ હલાજ છે. આર્થિક એકની ડખીના રૂપિયા આઠ તમામ દવાઓનું પોસ્ટ ખર્ચ જુદું.

ડાક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ-કાઠીયાવાડ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૦૫૮ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ પ્રવીણશાસ્ત્ર

વિષય ટ - : ૨-૪

૭૦૫

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ

પ્રવીણ-સાગર નાટકનાં પાત્રો

પુરૂષ પાત્રો.

મહાદેવ.....અજન્મના અનિવારી જગતના સ્વદિકારણ
વિકટાનંદ.....શીવગણ, આગિત જન્મે રંગસિંહ
વિચિત્રાનંદ.....શીવગણ આગિત જન્મે સાગર
નારદજી.....દેવરૂપિ
નીતિપાળ.....ચંદ્ર, પુત્રીના રાજા, પ્રવીણના પિતા
સાગર.....નેહનગરનો શ્રુવરાજ (પુર્વ જન્મે શીવગણ
ભારતીનંદ.....સાગરનો મિત્ર વિચિત્રાનંદ)
રંગસિંહ.....એક જાણીતાર (પુર્વ જન્મે શીવગણ
સત્યસિંહ.....રંગસિંહનો ભેટી ભાંડર વિકટાનંદ)
મદનપાળ.....રંગસિંહનો માનીતો સહાધુકાર
ચંદ્ર.....સત્યસિંહનો પુત્ર
પ્રભાનાથ.....પ્રદ્રિકાશ્રમ નિવાસી શિદ્ધ
પ્રદીપસેન.....સાગરના ગિતા

શ્રી પાત્રો.

પાર્વતીજી.મહાદેવ શંકરની વિભુતિ
ચિત્રકળા...શીવગણ વિચિત્રાનંદની પત્નિ શ્રાપિત જન્મે
પ્રવીણ

પ્રવીણ.....નીતિપાળની પુત્રી (પુર્વ જન્મે ચિત્રકળા)

પુષ્પા.....પ્રવીણની સખી

કુસુદ.....મહનપાળની પુત્રી ચંદ્રની પત્નિ

ગરજી.....મહનપાળની સ્ત્રી

હાજીન...રંગસિંહની નાયકા

લલિતા }
ચાતુકી } ગાયકાઓ

શિવગણો, સરદારો, સિદ્ધમંડળ, આચાર્ય, અપ્સરાઓ સખીઓ
પારંગનાઓ વિગેરે.

સ્થળ—કૈલાસ, મંછાપુરી ને નેહનગર.

શ્રી ગણેશ નમઃ

પ્રવીણ-સાગર નાટકની

પ્રવેશવાર ટુંક હકીકત

મંગળાચરણ-વસ્તુ વિવેચન

અંક પહેલો

પ્રવેશ ૧લો—શ્રી કૈલાસમાં શ્રીહિમા માહેશ્વરનું શિવરાત્રી મહોત્સવ પ્રસંગે શિવગણ વૃંદનું પુજન બાદ દોષિત કરેલ શીવગણ વિચિત્રા નંદ, ચિત્રકળા અને વિઠ્ઠાનંદને આપ.

પ્રવેશ ૨જો—જંગલ—રંગસીંહનો નિર્દોષ પંખીઓનો શિકાર, મુએલાં પંખીઓ ઉપાડી લેવા માટે માત્રાએ જતાં બ્રાહ્મણ દંપતિ પર બલાત્કાર, અને મારેલો ચાણુકનો માર, સાગર કુમારનું અચાનક આમમન, બ્રાહ્મણનો બચાવ, અને રંગસીંહ સાગરને હાથે કેદ.

પ્રવેશ ૩જો—રસ્તો—ભારતીનંદ અને પુષ્પાની પ્રથમ પિછાણ.

પ્રવેશ ૪થો—જંગલમાં છાવણી સાગર પોતાની હદમાં વગર પરવાનગીએ આવ્યો અને રંગસીંહને કેદ થયો તેના ક્રોધ વિચારમાં

મહારાજ નિતિપાળ, સરદારો સાથે સામરનું આવવું—સાગર નિતિ
પાળ વચ્ચે વીર વિવાદ બાદ રંગસિંહને બંધન મુક્ત કરાવી. સુબે
હના પરિણામે અત્યાચરથી સાગરને મિજમાન તરીકે નીતિપાળે
પોતાની રાજધાનીમાં લઇ જતા.

પ્રવેશ ૫મો મદનપાળનું ઘર—મદનપાળની સ્ત્રી ગરબુ યૌવન
બહારમાં ગત સ્થિતિ સાથે આતુ સ્થિતિની સરખામણી સંબંધે
મદનપાળ તથા ગરબુની વાતચીત બંધન મુક્ત ચએકા રંગસિંહનું
આવી અપમાન થયાનું જાહેર કરી દીલગીર થવું. મદનપાળનો
દિવાસો ભેળો રંગસિંહ નીચતા નીચ દબાણમાં.

પ્રવેશ ૬ઠો—રાજમાર્ગમાં પ્રવીણ આવાસનો નજરબાગ—પ્રવીણની
સખીઓ સાથે ગરબાની રમત મુઝા પ્રવીણની મીસી મસ્કરી બાદ
સાગર પ્રવીણનું પ્રથમ પ્રેમ દ્રષ્ટિ મિશન.

પ્રવેશ ૭મો રંગસિંહનો મહેલ—નીચની નીચતામાં દબાયેલા રંગ
સિંહની હજુરમાં સત્યસિંહ મદનપાળ દ્વારા ઉખાળતને બોલાવવી
ઉખાળતની ગમતનો આનંદ.

પ્રવેશ ૮મો પ્રવીણનો આવાસ—પ્રવીણની સાગર પ્રત્યે પ્રેમ-
લીનતા, જીમી ચિત્રી કવિતા રચવાની પ્રવૃત્તિમાં પુષ્પાનું આગમન
જીમી કવિતા છુપાવવાનો પ્રયાસ યુક્તિવંત પુષ્પાએ યુક્તિથી

જોતું જાણતું પ્રવાસી ગાયકાઓનું આવતું રચેલી કવિતા ગવરા-
વતી વિદ્વતા સાથે રસ અવગ્રાસ્ત્રી રચેલી કવિતા આપ લાભાર્થે
લઘુ ગાયકાઓનું જતું રંગસીંહનું આવતું પ્રવીણસાગર સાથેનો
પ્રેમ જાણી પ્રવીણને દયાવતી અને ધનદા આપતી પુષ્પાને હાથે
પ્રવીણનો ખચાવ.

૨૪૫૯૦

અંક પહેલો સમાપ્ત.

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧લો—મદનપાળનું ઘર—મદનપાળને ત્યાં પત્ર આપત્રા કિશોર-
સ્તુ આવવું કુમદને પત્ર આપવો કિશોર કુમદ વચ્ચે મીઠો વાર્તા
લાપ અને ફરીથી મળવાનો ચોક્કસ દરાવ ખાદ નિચની નીચતા
સામે સત્યસિંહની સત્યતા નીચતા દયાણુથી રંભસીંહે સત્યસિંહને
આપેલી રગ્ન.

પ્રવેશ ૨જો સાગરનો રાજમહેલ—સાગરની હજુરમાં આવી પ્રવીણ
રચિત કવિતા પ્રવાસી ગાયકાઓએ ગાઈ તે સાગરનાં કદરદાન
કદમાં ભેટ ધરી જવું સાગરને પ્રવીણની યાદ પ્રેમ બંધનમાં
બંધાવું ભારતીનંદનું સુચન પ્રથમ પ્રેમ પત્ર સખી તે પ્રવીણને
પહોંચાડવા ભારતીનંદને મોકલવો.

પ્રવેશ ૩જો રસ્તો—ભારતીનંદ બજારના વેશમાં શિવપુજન અર્થે
સખીઓ સાથે પુષ્પાનું નીકળવું સ્ત્રી કર્તવ્યનું ચિવેચન ખાદ
પુષ્પાથી મળી ભારતીનંદે પત્ર આપી પ્રવીણ સાગર મિલાપનો
ચુકિત સંકેત બાણી જવું.

પ્રવેશ ૪૭૦ પ્રવીણ આવાસ—સ્વપ્નામાં સાગર સાથે થએલાં લગ્નના આનંદમાં પ્રવીણ સખીઓની ગમત બાદ લગ્નની અનુમતિ લેવા માછતું આવતું, અયોગ્યથી લગ્ન ન કરવાની પ્રવીણની દ્રઢતા બાળી માછતું જતું. બાદ ભારતીનંદ સાથે આવેલો સાગરનો પ્રેમ પત્ર પુષ્પાએ પ્રવીણને આપેલો.

પ્રવેશ ૫૫૦ રાજ્ય બગીચાનો રસ્તો—પ્રવીણ મિલન અર્થે સંકેત પ્રમાણે ભારતીનંદ સાથે સાગરનું હકીમ વેશે આવી માળીને મળવું પ્રધાનનું આવતું, બિમાર પડેલી પ્રવીણના ઉપચારાર્થે માન સહીત પ્રધાને નીતિપાળ પાસે હકીમ બનેલા સાગર ભારતીનંદને લઈ જતા.

પ્રવેશ ૬૪૦ મદનપાળનું ઘર—મદનપાળની ગેર હાજરી સમગ્ર ગરજુનો અણગમો મદનપાળની પટુતા બાદ અવળાં કૃત્યથી અટકવું નહિ તેો પરિણામ ખરાબ છે. એવી મહારાજન નીતિપાળની ચેતવણીથી ગભરાએલા રંગરીંદનું આવતું દ્વિંમત મળવી ઉપાગ્નનના નાચ મુજરાનો આનંદ છેલ્લે રૂબરૂ પામેલા સત્યસીંદને સત્ય જ્ઞાન કરાવવા આવતું.

પ્રવેશ ૭૨૦ પ્રવીણનું શયન હુવન—સાગર વિયોગથી પ્રવીણની અસાધ્ય બિમારી, પ્રેમી વિયોગે પ્રેમી હૃદયની વરાળ પુષ્પાનું શાન્તવન મહારાજન નીતિપાળના હુકમથી ઉપચાર કરવા હકીમ સાગરનું ભારતીનંદ સાથે આવતું ઓળખ મિલન હૃદયના ઉભરા

નીતિપાળ આગમનના ખખર પ્રેમ મસ્ત સાગરની અસ્થિરતા પ્રેમ
હૃદયને ત્યજી હૃદય વગરના થએલ પ્રેમીનું જીવું. પ્રવીણની વિપ-
પાન તૈયારી માતા પિતાનું આગમન અચાનક દૈવી શક્તિએ
આવી સર્વની અજ્ઞયમી વચ્ચે વિપપાન ઝડપી લેવું.

ટપ્પલો

અંક બીજો સમાપ્ત.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧લો—જંગલ—કુમુદાની સખીઓ સાથેની સાસુ વહુની રમત ચંદ્રનું આગમન બન્નેનો પ્રેમ વિવાદ અને માતાપિતાની આજ્ઞા મેળવી લગ્નથી ગુંથાવાનો દ્રઢ નિશ્ચય.

પ્રવેશ ૨જો મદનપાળનું ઘર—નિયતાનું નીચ પરિણામ ! સત્યસીંહના સત્યબળે રંગસિંહને થયેલી દુષ્ટતાનું જ્ઞાન મદનપાળનું મૃત્યુ, અને ગરજી બુરા હવાએ દેશ નિકાલ રંગસીંહના હૃદયને પશ્ચાતાપ મદનપાળની અનાથ બાળા કુમુદાનું આવડું રંગસીંહ પાસે શરણ માગવું તેણીની કરજી વિનંતી પર ધ્યાન દઇ તેને સત્યસીંહને સોંપી પોતે છેલ્લે નિશ્ચય કરી સાગરની શોધમાં જાય છે અને સત્યસીંહ કુમુદાને પોતાને ત્યાં મળી જાય છે.

પ્રવેશ ૩જો—સાગર ભુવન—પ્રવીણ જીવાઇમાં સાગરનું શાન્તિહીન જીવન શાન્તિ મેળવવા માટે પિતાની આજ્ઞા લઇ ભારતીનંદ સાથે વૈરાગ્ય વૃત્તિથી સાગરે હરદ્વાર જવું.

પ્રવેશ ૪થો—સત્યસીંહનું મહાન ચંદ્ર કુમુદાનો પ્રણય વિનોદ.

પ્રવેશ ૫મો—જંગલ—સાગર પર વેર લેવાની જૂનુનમાં રંગસીંહનું નીકળવું. ભારતીનંદ સામે મળે છે. બન્ને વચ્ચે વાદ વિવાદ થાય છે અને ભારતીનંદને હાથે રંગસીંહનું મૃત્યુ.

પ્રવેશ ૬૪૦—સિદ્ધ પ્રભાનાથનો આશ્રમ સાગરનું ભાસ્તીનંદ સાથે
પ્રવેશવું. શાન્તાર્થે સન્યાસ દિક્ષાની પ્રાર્થના પ્રભાનાથ સિદ્ધે
ભવિષ્ય કહી રાજધાનીમાં જવાની આજ્ઞા આપવી સિદ્ધિનો ચમત્કાર.

પ્રવેશ ૭૪૦—રસ્તો સાગર વિયોગે પ્રવીણના વિરહોદ્ગાર ને ભા-
રતિનંદનો મેલાપ-મહાર્દ્ર યજ્ઞમાં સર્વેએ નેહનગર આવવાનું
આમંત્રણ.

પ્રવેશ ૮૪૦—રાજદરબાર રાજા પ્રદીપસેનને ત્યાં યજ્ઞની પુર્ણાકૃતિ
નિતીપાળની સહ કુટુંબે હાજરી સિદ્ધ પ્રભાનાથનું પ્રગટ થવું.
તેમની સમગ્નવટથી પ્રવીણ-સાગરનો હસ્તમેળાપ. પુષ્પાભાસ્તીનો
હસ્ત મેળાપ શુદ્ધ પ્રેમીઓની મહતા. પ્રવીણ-સાગરનું પુનઃ
શિવગણપદને પ્રાપ્ત થવું. અને શ્રી હુમા-માહેશ્વરનાં મંગળમય
દર્શન સાથે પ્રયોગનું પુર્ણ થવું.

અંક ત્રીજો સમાપ્ત.

ૐ શાન્તિ:

શાન્તિ:

શાન્તિ:

શ્રી ગણેશાય નમઃ

પ્રવીણ-સાગર

નાટકનાં ગાયનો.

અંક ૧લો.

સુત્રધાર—

૧

વંદુ ભાવ ધરી શ્રી એકદંત
 દિપી રહ્યો છે યથ દિગંત.....ટ્રેક૦
 સર્વે કરે છે મંગળ સાઈ
 કાર્યરિલે સ્મરણે તમાઈ
 તેમ સ્મરૂં હું તજીને જાત.....વંદુ—
 રિદ્ધિ સિદ્ધિના આપજ દાતા
 વિધન હરણ ત્રિશુવનના ત્રાતા
 માનુગણ નાયક મહત્.....વંદુ—

આબાઓ—

૨

સાહેલીરે સાચા પ્રિતમને પિછાણીએ
 યો આલીરે જીવનનો લઢાવ એજ નાણીએ—ટેક૦
 પ્રેમ પુણ્ય ખીલ્યું કરમાવા ન દીજીએ,
 પાત્ર લેદ નાણી પિછાણી કામ કીજીએ
 શુદ્ધ પ્રેમને પિછાણે,
 જગત લઢાવ સત્ય જાણે
 નાણીને પ્રીતી રસ પીજીએ.....સા—

અપ્સરા—

૩

મહારાજ અમર હર ત્રિપુરારી
 રમણ પ્રણવ પરિગ્રહ હરિહર ત્રિપુરારી—મહારાજ
 ઘટ રવી બિંબાકર આપનું,
 તેજ વરચું છે સહુ ઘટઘટમાં ત્રિપુરારી—મહારાજ
 અજરામર હરિહર બ્રહ્માની
 ત્રિપુટી સાચી વસી રહી અમ ઉરમાં ત્રિપુરારી—મહારાજ

નારદજી—

૪

રટ મન રાધાવર રાધાવર,

જેના ઉદરે રહ્યું સમાઈ આ સમગ્રું સચરાચર....૨૮૦

પરમ શાન્તિમય મોક્ષ મેળવવા શ્રીહરિની સેવા કર...૨૮૦

૫

પુષ્પા-ખીલી કુલવાડીનું કુત્ર ખીલ્યું બહારમાં

પરદેશી પ્રેમી પ્રિતે સંભાળજો ખ્યારમાં.....ખીલી૦

ભારતી-ખીલેલું કુત્ર નહિં દઈ હું કરમાવા

પરાયા હસ્તે ન દર્શા હું જાવા,

પુષ્પા-વિદેશીરાજ પુષ્પોની પાંખડી ચુંથાય ના... ..ખીલી૦

ભારતી-કુસુમ કળી ખીલતી જોડ્યાઓ,

બ્રમર મધુ રસ લો.....ગી

વિકસી કળી મધ નહિં આપે તો,

લોગી જનશે રો.....ગી

(હવે પધારો, બસ જયોજ).....પ્રિતે

ગરબુ—

૬

જમાવું જમરો જોખન જંગ,

રસિલાશી ઉઠવું રંગ (૨) જમાવું

હંસ સરીખી મારી ચટકતી ચાલથી,
આશક અદ્ધર લિહાવું જોડું જોડાવું રંગ ઢંગ....જમાવું
મીઠી મરમાળી મ્હારી અણિપાળી આંખથી,
કામ કટાક્ષે લેલી, (૨) ધાયત કડું અંગ લાંબ....જમાવું

૭

ગરબુ-આવો આવો અલખેલા સુખાણુ

કરવું પ્રીતે પ્રીતિ રમપાન.....ટેકો

મદન-પ્રેમ વેત્રો વિગેળી આવો આવો અલખેલી,

ગરબુ-પ્રેમ પ્યાસેથી જાગે આ જાન.....આવો

અમ્યો સતાવો ગમસરવો નહિં જાન

મકન-જાય કહી જાન તોય થાકું દુરખાન.....આવો

સખીજા—

૮

સખીરી લગ્યો ઓપધ પ્રાણુ

પ્રકાશે શીતળ અંદ્ર સુખાણુ

પદ્મિની વસી સરોવરે, નલે વસે પ્રિય કાન્ત,

અમીરસ સીંચી સ્નેહથી કાન્ત રહ્યો કાં શાન્ત ?

શીતલ કીરણ કેરું દાન, હા અમીરસ પાન,

કરો સ્નેહ જલે સ્નાન,

સકલ સૃષ્ટિની દાઝ ઝટ અંતરમાં લીજીએ,
 ટાળી દાહકે તાપ સુખકર શીતળ કીજીએ
 કૃપા કરો હૃદય લીયો ગળતી ઉમારી
 પ્રેમ ધરો ને લય હરો.....શીતળ અંદ્ર

હખાજન—

૬

હીલહર લીનો લાંકે ને નાંસે ધાયલ કરકે ગયો,
 કાટ કલેજા મેરા હાજીર કર દઉં
 તોળી ચલે ગયો પ્યારરે.....ધાયલ૦
 હીરદે કમલમેં આગ લગી હય
 કમ નિરખું એ ચિત્ત ચેરરે.....ધયલ૦

ગાયકાઓ—

૧૦

કટિ ફેંટ છોરનમેં બ્રહ્મટીમરોર નમેં
 રીશ પેંચ તોરનમેં અતિ ઉર આયકેં
 મંદમંદ હાંસનમેં બરૂની ણિલાસનમેં
 આનન ઊંજસનમેં ચકચૌંધ છાયકે
 મોતી મનિ માલનમેં સોચની દુસાલનમેં
 ચિકુટીકે તાલનમેં ચેટકલ ગાયકે
 પ્રેમ જાનદે અચો ન જાનિયેં કિતે ગયો
 સુપંથી મન લે ગયો ઝરોંજે દ્રગ લગાયકે

પુષ્પા-ધીરી તું આલ યા ન ઉતાવળી

શીઢ અલી આજે બને છે તું જહાવરી—(૩)

મવીલુ-મ્હારું અંતર હુલસાય

હૃદય કાંઈ કાંઈ થાય;

અલી યાને બને છે તું વેવલી

પુષ્પા-દીસે હરખાતી આલી તું બેચડી—(૩)-ધીરી૦

અંક પહેલો સમાપ્ત.

અંક બીજો.

કુમુદા—

૧૨

હાંરે માફં જોખનીઉ ખીલી કરમાય

અંતર અતિ હલસાય

આજમાફં હૈયું અતિ હલસાય....હાંરે૦

ખીલી રૂપાળી ચોવન કુલવાડી

માળી વિના કરમાય

વાડી મહારી ંહાલા વિના વલસાય....હાંરે૦

લાગી લગનની લગની લાખો ગણી

રતિ અતિ ઉલસાય

રતિ રસે ચુંદડીઓ મારી લિંબય....હાંરે૦

કુમુદ-કિશોર—

૧૩

વાહવાહ વચન દીપો છેઃ વડાહું વરતન ભુતીના જશે

ખોલ્યું વચન સદા પળનારા,

છે નરવીર પ્રભુને પ્યારા

વીરતા વચન પાળવા વદ્યું વાક્ય ભુતી ના જશે

કિં—“ રામ સગર વચને બલિહારી
ભુલાય નહિ નીતિની કયારી

એક વચનની ટેકજ મહારી

કું—“ બાહ તમારી બલિહારી....વાહવાહુ

ગાયકાઓ

૧૪

સુગંધ સમીર જૈસે હંસ ખાર છીર જૈસે
ભુલ મિહીર જૈસે મચુખી ચઢાયકે
પારદ કુમારિ જૈસે હરી સ્નાંતધાર જૈસે
અંમ્ર જોનસાર જૈસે ધુમ ઊર ઝાયકે
લકિત એક દંત જૈસે શુદ્ધ બોધ સંત જૈસે
મિત બાત મિત જૈસે સેનન જનાયકે
પ્રેમજ્ઞાન દેગયો નળનિયે કિતો ગયો
સુપંથી મન લે ગયો ઝરોંગો દ્રગ લગાય કે.”

સાગર—

૧૫

ખ્યારી પ્રમદા પ્રાણુ પ્રીણુ મળ્યો પત્ર પ્રિયકરનો
દૈવી પ્રેમ લમોને અર્પા આરાધું હૃદયે શ્વરી
તમ વિષુ તન આ તલસે હાય તયને નિહાળ્યે શાંન્તિ થાય

પુખા-સખીઓ

૧૬

ચાલો ચાલોને શીવ પુજવા સાંહેલીરે
 જઈએ સહુ મળી સાથ સ્મરિયે દીનાનાથ....ટેકો
 અખંડ જ્યોતિમય હરિ અગમ નિગમ પરિબ્રહ્મ
 સ્વયં પ્રકાશી સદા શિવે ધરી ઉમિયા અર્ધંગ
 એવા હર સોહામણી
 સ્વયંભુ હૈંકાર ત્રિભુવન સાર....ચાલો

પુખા—

૧૭

સુખી સંસાર શાણી નારીથી જાણાય છે સાંભળો બેન (૨)
 ગુણી ગૃહિણીએ ગૃહ રાણી ગણાય છે....સાંભળો બેન (૨)
 શાણી સ્ત્રી સાસરિયે સંપત્તી ફરે છે.
 ઘરનાં સૌ કાર્યમાં એ શર્મા ના ધરે છે
 સ્ત્રીઓ સદગુણીએ તો સાચી સુખ વહાણુ છે
 સન્નારીથી સદાય ભગે મુગ્ધ લાણુ છે

૧૮

પુખા—“પધારો પરદેશી ના દેશો નિર્દોષીને દેશ,

ભા—“આણો શીઠ ગુજ પર રોષ.....પધારો

ખીલ્યું યૌવન પુર ખહારમાં સંભાળી—અરે તું

જાડુગારી જાડુ કરીકાં ચાલી દઇ ઉત્પાત—પધારો

કુન્ન—“ રઠિયાળા આ રજ માર્ગપર થાય ન આવી વાત....

—અરે કદી—

કરશે કરણા કેશવજી તો થશે મનગમતી વાત—વધારે

પ્રવીણ—

૧૯

સાગર ઝટ ચડજે વારેરે.....પ્રિયતમજી પ્યારા—

વિશ્વાસે રહીશ તમારારે.....પ્રિયતમજી પ્યારા—

ઠંડાલાજી મારે સગપણ તમારું એક સાચું,

ખીજું છે સર્વે કાચુંરે.....પ્રિતઠ

શરણાંગત કેરી સંભાળ સ્વામિજી લેજે મ્હારા,

આ પ્રવીણ હૃદય વસનારારે.....પ્રિત—

૨૦

મદન—“ શાને રિસાયે તું કામિની !

કહે અલી શાને રિસાયે તું કામની

હું તો માળા જપું છું તુજ નામની.....કહે

ગરબુ—“ મારો છો શાને આ વેણ તણું બાણ,

કુણી કદળી કુહાડે નાખે હણી.....શાને

મદન—“ માન પ્યારી મ્હારી આ ગોરી ગુલબર

ગરબુ—“ ભલે આવો વધારો પ્રિતી ધણી—શાને

હખાજન—

૨૧

લગન મોહે લાગીરે બાલાપનમેં
 લગન મોહે લાગી કટરિયાં મોહે લાગીરે....બાલા—
 બિરહુ જગાવે તન અકુલાવે
 રસિલેકી રંગવાકી કટરીયાં મોહે લાગીરે.....બાલા—
 પતિયાં પઠાવો બૈઠ બુલાવો
 જાહુકી ચોટ મારી સાંવરીયેને ભારીરે.....બાલા—

પ્રવીણ—

૨૨

પ્રિયતમને પાગી પુરા પ્રેમથી પ્રિય વેલી દારા
 પૂજારી થઈ પ્રિય પ્રાણની 'પૂજુ' હું 'ખ્યારા'—
 કાન્ત કળાધરા મહારા, સ્ત્રીકારો રજની દારા,
 સેવું સ્વામિને દિન જામિની માનીને મહારા...પ્રિય—
 સાગર-નવલ કિશોરિ નારી, સાગરની પ્રેમી ખ્યારી
 હૃદય પ્રતિમા સ્થાપું પ્રેમથી મુજ પ્રવીણ દારા...પ્રિય—

૨૩

કુન્-પ્રિયતમજી છો પૂરણ ખ્યારા સુંદર સુખકર લાણુ છો.
 કિન્-ખ્યારી કુમુદા ખરે તમે તો લલના લજ્જા લુહાણુ છો-પ્રિન્

કુ૦—વાહવાહ વલ્લભ વનિતા કેરા, પુત્રણ પ્યારા મનહર મારા
 વૈભવ સુખનું વહાણ છે— પ્રિ૦
 કિ૦—માતપિતાની ઈચ્છા પુરી, અતરની આશિષ મધુરી
 લઈશું રાખે લહાણજો— પ્રિ૦

ગરબુ—મોજ મજ માણીએ માનીતા મારા,
 છોજ છોગાળા, વિલાસી છે વહાલા..... ટેક૦
 મ૦—લટક સટકધી ચાલો, મલકાતી મોહિની,
 માની મેમાનને મનાવા— મોજ૦
 ગ૦—રંગે રંગાવી, અનંગે જગાવી,
 લટુ આ લાલને બનાવા— મોજ૦

કુમુદા—થયાં હા માત પિતા ન્યારા,
 હાય મહી હું એકલડી અહી અગળારે બાળા—
 દયાળુ દેવ તમે મહારા,
 સંકટ ટાળે પાળે પ્રેમ કરૂંગઈ હું બાળા થયાં૦
 નથી કે, મોસાળે મહારૂં,
 હાય નથી કોઈ, સનેહી સગાં કે સાસરીયું પ્યારૂં—

વિપતની વાતો કોને કહું,

હાય કેરું શું કન્યા નાની કોને ત્યાં જઈ રહું?—

૨૬

સાગર—હૃદયમાં હિંમત રહે નહિ જરી,

અનંગ સતાવે ભાન ભુલાવે, સાન ગયો વિસરી—હૃદયમાં

વન ઉપ વન તરની કુંજોમાં, એન પડે ન જરી,

પ્રિયા વિરહથી પ્રેમી કેરું, દૈવત બાય સરી—હૃદયમાં

સાગર—

૨૭

સુષુળે સળ્જન સાનમાં બંધુ મારારે,

માયા કોઈની ન થઈ, ન થશે બંધુ મારારે—

ફેગટ ફાંફાં મારશું બંધુ મારારે.

નહિં કોઈ આવે સાથ સમજે બંધુ મારારે—

દીન દયાળુ પ્રભુ ભજે બંધુ મારારે,

અંતે આવે સાથ સમજે બંધુ મારારે—

૨૮

કુ—“હું” સ્નેહ ધરી સાસુની સેવા કરીશ,

શાણી થઈ સાસરિયે સ્નેહથી કરીશ....હું—

નીતિ રીતિને વિનય વિવેક—

ગુણિયવ ગોરી કરે ઘર કેડું કામ.....

દ્વિયર જેઠાણી નણુંદ સેવુ સદા

નારીને નાથ એજ મુકિતનું ધામ.....

૨૯

કુ-હજી હું તો છું નાની બાળ ચતુર તમે ચાળા તમે

કિ-આમ ખોટાં ચડાવતાં આળ,

શિખ્યાં છો ક્યાંથી બાળા તમે

કુ-આડો નસાડી સટકી જશે, વિખાશે મારા વાળ

કિ-પાણી તણું પુર આવ્યાં

પહેલાં પાળ શીખ્યાં છો બાંધત—

કુ-સાંખી શકે કેમ આવી નિર્લજ્જલા સુંદરીયો શરમાળ—

સાગર—

૩૦

સ્વપ્ન સમી છે સહુ માયા

નર રઘવાયા મિથ્યા સુખના મોહે લપટાયા.....ટેકો

મૃગજળ બોધ મૃગ ધાયા,

પ્યાસી મનડું ત્રપ્ત થયું ના અંતે પસ્તાયા...સ્વપ્ન

સાગર સંસારે નહાયા,

દુનિયાં ક્રાંતી સત્ય એ માની હરદારે ધાયા.....

૭૨

કુસુમા-આવો આવો રસિકા રાજ

નહાલા હૈયાના હાર;

ભાર-શાળી સુંદરિ સુભણ.....આવો

કુ-થયે પ્રિયનો મેળાપ ગયાં શોકને સંતાપ

ભા-એ સૌ પુષ્પનો પ્રતાપ.....આવો આવો

ખારા સાગરમાં લળિયાં મીઠાં સરિતાનાં યાદી,

કુ-શાળા શોખીલા રાજ પુરી આલાકી નાણી.....

એ સૌ પુષ્પનો

વારાંગનાઓ—

૩૨

મોરે ઘરન આયોરે સાંવરીયો

હુલારો નંદન આયોરે.....સાંવરીયો—

તલક તલક સારી રેન શુભરી સારી હાં—

ખાલમ નહિં આયોરે.....સાવરીયો

પ્રિયકી નવેલી, યૌવન ખીલી.....હાં

કળુન કાનો આયોરે.....સાવરીયો

સર્વે—

૩૩

ધન્ય ધન્ય પ્રીતિ પરમ પુનિત આર્ય નારી
 ધન્ય રાય સગર કુમાર સ્નેહ ધારી—
 વિજય વિજય સત્ય પ્રેમનો સદાય થાયે,
 આર્યમાં ઉપજાયે પ્રભુ પ્રેમ એ સદાયે—

❧ શાન્તિ:

શાન્તિ:

શાન્તિ:

ગુમાવેલું પુરૂષાતન પ્રાપ્ત કરવા માટે

બાદશાહી ટોનીક પીલ્સ

લોહી નબળું પડી જવાથી વીર્યનું પ્રાપ્તિ પડવું, નબળું દાસ્તાન, દમની કમતાકાત, શીકકા ચઢેરો, નબળાઈથી થતો માથાનો દુખાવો, શરીરની સાધારણ નબળાઈ, લુપ્તનું જતું રહેવું, (અજીર્ણ) ચકકર આવવી વિગેરે ઉપર આ દવા અકસીર છે. ઘણીજ અકસીર છે.

જવાન બાનુઓ:—નબળી અને માંદી બાનુઓને બાદશાહી ટોનીક પીલ્સ (ગોળીઓ) વાપરવાથી નવી તંદુરસ્તી અને નવું કેવલ આવે છે. શીકકા ગાલો, તેજ વગરની આંખો, ચાલવાની આંધા, વિગેરે માટે આ પીલ્સ લેવાથી જુવાનીનું વેગ, ગુલાબી ગાલો અને નવું ચેતન પાછું આવે છે.

મરડો માટે:—આ બાદશાહી ટોનીક પીલ્સનો કોઈ દરીદ્રજ નથી. તમે હવેરો સડિની મેળાઓ વાપરી લશ પડુ કામનું પુરૂષાતન મેળવી ન શક્યા તે તે જરૂર બાદશાહી ટોનીક પીલ્સ વાપરી ખાત્રી કરી નેજો. બાદશાહી ટોનીક પીલ્સ અતીશય નિમ્ન ભોજ, અગર કોઈ પણ દર્દથી તુટી જઈને તન પાછું મજબુત અને છે. લોહીમાં જીવન શક્તિ વીજળીની જેમ વહે છે. પુંડ્રાં એટલુંજ કે મરડો તેમજ બાનુઓને એક મળી જીવે ગણુ પડે છે અને નવીજ તંદુરસ્તી અને ચંચળાઈ તેનામાં પાછી લાગે છે.

કીમત ફક્ત ગોળી ૮ની ટયુબના રૂ. ૦-૮-૦ } પો. જી. હું.
 ,, ,, ગોળી ૪૦ની ટયુબના રૂ. ૨-૦-૦ }

દરેક દવા બેચનાનારા પાસેથી ખરીદતી વખતે ખરું નામ બાદશાહી ટોનીક પીલ્સ બાંચી ખરીદવું.

સોલ એજન્ટ:—સી. સી. મહાજન એન્ડ કું. શેખમેમણ સ્ટ્રીટ મુંબઈ.

જાહેર ખબર

અમારી કંપનીનાં નીચલાં નાટકનાં ગાયનોની એ
ડીઓ જ્યાં અમારો મુકામ હશે ત્યાંથી નીચલી કીંમ
રોકડેથી મંગાવ્યાથી મોકલવામાં આવશે.

ચોપડીનું નામ

કીંમત.

બીલવમંગળ ઉર્ફે સુરદાસ	૦—૨—
શ્રી ભક્તિ વિજય	૦—૨—
સુરેખા દરણુ	૦—૨—
નાગર ભક્ત	૦—૨—
નીલમ—માણેક	૦—૨—
મનહર—મેના	૦—૨—
યોગ કન્યા	૦—૨—૦
મહાશ્વેતા—કાદમ્બરી	૦—૨—૦
જાહેર શમશીર...	૦—૨—૦
શ્રી જયમતી	૦—૨—૦
માતૃ પીતૃ ભક્ત પુંડરીક	૦—૨—૦
હિર્વશી—પુરંચા...	૦—૨—૦
રોથલ પદમણી...	૦—૨—૦
જેસલ તોરલ	૦—૨—૦
બીરબલ બાદશાહ	૦—૨—૦
ચંદ્ર પ્રભા	૦—૨—૦
પ્રવીણ—સાગર	૦—૨—૦
કનક—કેશરી	૦—૨—૦

માલીક-વી. એચ. મનીપુરીઆ એન્ડ કો.

શ્રી વિજય નોતમ નાટક સમાજ.

